

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΣΥΝΟΨΗ	27
EXECUTIVE SUMMARY	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	43
----------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

2.1. Εισαγωγή	53
2.2. Κατηγοριοποίηση των ΕΦΚ και οικονομικές αρχές για την επιβολή τους	53
2.3. Διακριτικά χαρακτηριστικά των ΕΦΚ	61
2.4. Οι ΕΦΚ εντός της ΕΕ	69
2.5. Γενικές αρχές για τη διάρθρωση των ΕΦΚ και το ύψος των φορολογικών συντελεστών	71
2.5.1. Εισαγωγή	71
2.5.2. Διάρθρωση των ΕΦΚ: μορφή και χαρακτηριστικά των φορολογικών συντελεστών	72
2.5.3. Το ύψος των φορολογικών συντελεστών και τα έσοδα: η καμπύλη Laffer	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΠΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΕ

3.1. Εισαγωγή	85
3.2. ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα	86

3.2.1. Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο	87
3.2.2. Οι ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα στην Ελλάδα	94
3.2.3. Σύγκριση του καθεστώτος της Ελλάδας με άλλες χώρες της ΕΕ	95
3.2.4. Σύνοψη.....	100
3.3. ΕΦΚ στα αλκοολούχα ποτά.....	102
3.3.1. Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο	102
3.3.2. Οι ΕΦΚ στα αλκοολούχα ποτά στην Ελλάδα.....	107
3.3.3. Σύγκριση του καθεστώτος της Ελλάδας με άλλες χώρες της ΕΕ	110
3.3.4. Σύνοψη.....	117

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΠΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

4.1. Εισαγωγή	119
4.2. Ανάλυση των εσόδων από τους ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα.....	120
4.2.1. Έσοδα από τους ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα στην Ελλάδα.....	120
4.2.2. Έσοδα από τους ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα στην ΕΕ.....	128
4.3. Ανάλυση των εσόδων από τους ΕΦΚ στα αλκοολούχα ποτά	131
4.3.1. Έσοδα από τους ΕΦΚ στα αλκοολούχα ποτά στην Ελλάδα	131
4.3.2. Έσοδα από τους ΕΦΚ στα αλκοολούχα ποτά στην ΕΕ	139
4.4. Σύνοψη	141

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

5.1. Εισαγωγή	144
5.2. Ελαστικότητες ζήτησης.....	144
5.2.1. Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή.....	145
5.2.2. Εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης	152

5.3.	Η ευαισθησία των φορολογικών εσόδων	155
5.3.1.	Η ελαστικότητα των φορολογικών εσόδων.....	155
5.3.2.	Η τάση μεταβολής των φορολογικών εσόδων.....	161

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΕΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΠΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

6.1.	Εισαγωγή	164
6.2.	Εμπειρικές μεθοδολογίες στη βιβλιογραφία για την εκτίμηση των ελαστικότητων ζήτησης.....	166
6.2.1.	Πλαίσιο αναφοράς στις μεθοδολογίες της συναφούς εμπειρικής βιβλιογραφίας	166
6.2.2.	Εμπειρικές μεθοδολογίες στη βιβλιογραφία για την εκτίμηση των ελαστικότητων ζήτησης στα καπνικά προϊόντα	168
6.2.2.1.	Συνάρτηση ζήτησης και προσδιοριστικοί παράγοντες	169
6.2.2.2.	Υποδείγματα εθιστικής ζήτησης	172
6.2.2.3.	Διαφοροποιούμενα υποδείγματα και εναλλακτικές εμπειρικές εφαρμογές.....	179
6.2.2.4.	Ανάλυση με έμφαση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ζήτησης.....	183
6.2.3.	Εμπειρικές μεθοδολογίες στη βιβλιογραφία για την εκτίμηση των ελαστικότητων ζήτησης στα αλκοολούχα ποτά.....	186
6.2.3.1.	Συνάρτηση ζήτησης και προσδιοριστικοί παράγοντες	187
6.2.3.2.	Υποδείγματα εθισμού και συνήθειας στα αλκοολούχα ποτά	188
6.2.3.3.	Διαφοροποιούμενα υποδείγματα και εναλλακτικές εμπειρικές εφαρμογές.....	190
6.2.3.4.	Ανάλυση με έμφαση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ζήτησης.....	194
6.2.4.	Εμπειρικές μεθοδολογίες στη βιβλιογραφία για τη συνδυαστική διερεύνηση της ζήτησης καπνικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών	196
6.3.	Εμπειρικά ευρήματα αναφορικά με τις ελαστικότητες ζήτησης ως προς την τιμή και το εισόδημα για τα καπνικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά	199

6.3.1. Εμπειρικά ευρήματα αναφορικά με τις ελαστικότητες ζήτησης των καπνικών προϊόντων	199
6.3.2. Εμπειρικά ευρήματα αναφορικά με την ελαστικότητα ζήτησης αλκοολούχων ποτών	209
6.4. Εκτιμήσεις των ελαστικότητας ζήτησης	216
6.4.1. Εισαγωγή	216
6.4.2. Εμπειρική μεθοδολογία και δεδομένα	217
6.4.2.1. Εμπειρική μεθοδολογία	218
6.4.2.1.1. Καπνικά προϊόντα	220
6.4.2.1.2. Αλκοολούχα ποτά	225
6.4.2.2. Δεδομένα	228
6.4.3. Εκτιμήσεις και εμπειρικά αποτελέσματα	237
6.4.3.1. Αποτελέσματα για τα καπνικά προϊόντα	240
6.4.3.2. Αποτελέσματα για τα αλκοολούχα ποτά	251
6.4.3.3. Σύνοψη αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων	269

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΦΚ ΣΤΑ ΚΑΠΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

7.1. Εισαγωγή	282
7.2. Εμπειρικές μεθοδολογίες στη βιβλιογραφία για την εκτίμηση της ελαστικότητας και τάσης μεταβολής των φορολογικών εσόδων	285
7.2.1. Πλαίσιο αναφοράς στις μεθοδολογίες της συναφούς εμπειρικής βιβλιογραφίας	286
7.2.2. Εναλλακτικές εκδοχές της μορφής της εκτιμώμενης ελαστικότητας ή/και τάσης μεταβολής	288
7.2.3. Η προσαρμογή ως προς τα μέτρα πολιτικής	291
7.2.4. Μεθοδολογίες εκτίμησης	294
7.2.4.1. Γενικές μεθοδολογίες	294
7.2.4.2. Υπόδειγμα διόρθωσης σφάλματος	299
7.2.5. Η θεώρηση της ασυμμετρίας	304

7.3.	Εμπειρικά ευρήματα αναφορικά με την ευαισθησία των φορολογικών εσόδων	306
7.4.	Εκτιμήσεις των ελαστικότητων και της τάσης μεταβολής των φορολογικών εσόδων από ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά	316
7.4.1.	Εισαγωγή	316
7.4.2.	Εμπειρική μεθοδολογία και δεδομένα.....	318
7.4.2.1.	Εμπειρική μεθοδολογία	319
7.4.2.2.	Δεδομένα.....	329
7.4.3.	Εκτιμήσεις και αποτελέσματα.....	339
7.4.3.1.	Αποτελέσματα για τα καπνικά προϊόντα.....	345
7.4.3.2.	Αποτελέσματα για τα αλκοολούχα ποτά	362
7.4.3.3.	Σύνοψη αποτελεσμάτων και συμπεράσματα.....	382

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΦΚ ΣΤΑ ΚΑΠΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

8.1.	Εισαγωγή	393
8.2.	Η οικονομική προσιτότητα των καπνικών προϊόντων και των αλκοολούχων ποτών.....	394
8.3.	Το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων και αλκοολούχων ποτών	407
8.4.	Μια πρόσθετη συμπεριφορική διάσταση	428

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 434

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Βασικοί συντελεστές ΕΦΚ για τα καπνικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά	458
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Έσοδα από τους ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά στην ΕΕ	462
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Ευρύτερο βιβλιογραφικό πλαίσιο σχετικά με τις θεωρητικές έννοιες της Ενότητας 5.2 και τις οικονομετρικές εφαρμογές του Κεφαλαίου 6, που αφορούν τη ζήτηση για καπνικά προϊόντα και αλκοολούχα ποτά και τις συνδεδεμένες ελαστικότητες.....	467
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Ευρύτερο βιβλιογραφικό πλαίσιο σχετικά με τις θεωρητικές έννοιες της Ενότητας 5.3 και τις οικονομετρικές εφαρμογές του Κεφαλαίου 7, που αφορούν την ευαισθησία των φορολογικών εσόδων ως προς τις μεταβολές βασικών οικονομικών μεγεθών	487
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

Πίνακες σύνοψης βιβλιογραφικών ευρημάτων για το Κεφάλαιο 6	528
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

Πίνακες σύνοψης βιβλιογραφικών ευρημάτων για το Κεφάλαιο 7	539
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ

Εναλλακτικές εκτιμήσεις Κεφαλαίου 7, χωρίς την ενσωμάτωση του πληθωρισμού	547
---	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	559
Ελληνική Βιβλιογραφία	583